

PYHÄT PYHITTÄJÄT

Keitä kutsumme pyhittäjiksi?

Pyhittäjiksi kutsumme pyhien joukkoon liitettyjä munkkeja tai nunnia, jotka ovat perustaneet jonkun luostarin tai kilvoitellut pitkään jossain luostarissa. Pyhittäjä sana tarkoittaa siis työllään ja rukouksellaan Jumalalle elämänsä pyhittänyttä henkilöä, jonka kirkko on tunnustanut pyhien joukkoon kuuluvaksi. Kreikkalaisessa perinteessä nimitystä on käytetty lisäksi vielä neitseellistä elämää viettäneistä, mutta ei munkiksi vihityistä miehistä tai naisista, kuten esimerkiksi vuonna 1730 uskonsa vuoksi tunnustajana kuolleesta pyhittäjä Johannes Venäläisestä (muistopäivä 27.5.) tai pyhittäjä-äiti Maria Egyptiläisestä (muistopäivä 1.4.).

Keitä Karjalan pyhittäjiä muistetaan kirkkomme loppusiunauksissa?

Pappi muistelee loppusiunauksissa Valamon luostarin perustajia pyhittäjiä Sergeitä ja Hermania, sekä pyhittäjä Johannesta, joka tunnetaan Valamon vanhuksena. Lisäksi muistellaan Konevitsan luostarin perustaja Arsenia, Syvärin luostarin perustaja Aleksanteria ja Petsamoon luostarin perustanutta Trifonia. Pyhittäjä Trifonia muistellaan lappalaisten valistajana, mutta hänet liitetään loppusiunauksessa Karjalan pyhien joukkoon.

Kuka on uusin Karjalan pyhittäjien joukossa muisteltava ja mistä hänet erityisesti tunnetaan?

Uusimpana kirkkomme pyhittäjänä muistellaan Johannes Valamolainen. Hän toimi vuodesta 1921 aina vuoteen 1932 saakka Petsamon luostarin johtajana. Valamon luostarin rippi-isäksi hänet määrättiin 1940-luvun lopulla ja sen lisäksi hän toimi hengellisenä ohjaajana lukuisille maallikoille. Pyhittäjä Johannes tunnetaan ympäri maailmaa ohjattavilleen lähettämistä kirjeistä, joita on julkaistu useille kielille käännettyinä. Konstantinopolin Ekumeenisen patriarkaatin pyhä synodi liitti hänet pyhien joukkoon 29. marraskuuta vuonna 2018 pitämässään kokouksessa.

Onko vielä muita Karjalan pyhittäjiä, kuin nuo edellä mainitut?

Heitä on kaikkiaan kuusi-seitsemänkymmentä riippuen siitä, keitä luetaan alueellisesti Karjalan pyhittäjien joukkoon kuuluviksi. Kirkkokalenterissamme heistä ovat mainittuina: Pahomi Kenjärveläinen (7.1.), Antipa Valamolainen (10.1.), Jeleazar Hanhisaarelainen (13.1.), Afanasi Sääntämäläinen (18.1.), Makari Roomalainen (19.1.), Kiril Uusjärveläinen (4.2.), Gennadi ja Nikifor Vasojärveläiset (9.2.), Joonas Tuuheatukkainen (17.2.), Valamon pyhittäjämarttyyrit (20.2.), Nazari Valamolainen (23.2.), Job Hanhisaarelainen (6.3.), Lazari ja Afanasi Muromilaiset (8.3.), Jefrosin Sinozerolainen (20.3.), Zosima Solovetskilainen (17.4.), Eufimi, Antoni ja Feliks Karjalanrantalaiset (18.4.), Kiriak Syrjäläinen (28.4.), Kornili Paleostrovilainen (19.5.), Jeleazar, Nazari ja Jevmeni Aunukselaiset (4.6.), Vassian ja Joonas Pertominskilaiset (5.6.), Joonas Kliimolainen (6.6.), Avraami keniläinen (7.6.), Kiril Velskiläinen (9.6.), Elisa Sumalainen (14.6.), Johannes ja Longin Jaregalaiset (3.7.), Irinark Solovetskilainen (17.7.), Herman Solovetskilainen (30.7.), Feodorit Kuolalainen (17.8.), Avraami Paleostrovilainen (21.8.), Adrian Ondrusovalainen (26.8.), Vassian Krestomirilainen (3.9.), Makari Vysokojärveläinen (19.9.), Joonas Jaasjärveläinen

(22.9.), Savvati Solovetskilainen (27.9.), Feofil ja Jaakob Omutšalaiset (21.10.), Paraskeva Piriminiläinen (28.10), Kiprian Storoževilainen (2.11.), Varlaam Kierettilainen (6.11.), Diodor Jurjemäkeläinen (27.11.), Antoni Siijalainen (7.12.), Kiril Tšelmovuorelainen (8.12.) sekä Joonas Petsamolainen ja muut Petsamon pyhittäjämarttyyrit (15.12.).

Keitä muita pyhittäjiä muistatte nimeltä?

Keskeisimpinä esimerkkeinä voidaan mainita pyhittäjät Serafim Sarovilainen, Antonios Suuri, Makarios Suuri, Efraim Syyrialainen, Gerasimos Jordanilainen, Simeon Uusteologi, Serafim Vyritsalainen, Johannes Siinailainen, Maria Egyptiläinen, Pafnuti Borovskilainen, Antoni ja Feodosi Kiovalaiset, Arsenios Suuri, Pakomios Suuri, Onufrios Suuri, Pietari Athoslainen, Daavid tessalonikalainen, Antoni Dymskilainen, Andrei Rublev, Sergei Radonežilainen, Athanasios Athoslainen, Paisios Athoslainen, Maria Pariisilainen, Mooses Etiopialainen, Joosef Volokolamskilainen, Siluan Athoslainen, Amvroosi Optinalainen, Johannes Rilalainen, Varlaam Hutynilainen, Nikon Radonežilainen ja Nil Stolobnojelainen.

Millä tavalla Karjalan pyhittäjät liittyvät kirkkomme historiaan?

He ovat toimineet uskon saarnaajina Karjalassa tai Lapissa ja perustaneet luostarin sekä opettaneet ja auttaneet alueen asukkaita sekä kastaneet heitä kristinuskoon.

Millä tavoin pyhittäjäisien ja -äitien pyhyys on ilmennyt?

Opetuksen ja ennustusten sekä elinaikana että kuoleman jälkeen tapahtuneiden ihmetöiden kautta.

Mitä Karjalan pyhittäjin ihmeistä muistatte?

Kaikkien pyhittäjien taivaallisten esirukousten kautta on tapahtunut monia ihmeitä, joista tässä kerrotaan vain muutamia.

Pyhittäjät Sergei ja Herman Valamolainen tunnetaan monista pelastumisihmeistä. Niistä on kirjattu muistiin muiden muassa seuraavat. Vuonna 1849 Evdokim Filippov joutui Laatokalla myrskyssä vedenvaraan ja tarrautui rikkoutuneen veneensä kappaleeseen. Hän oli veden varassa peräti kolme vuorokautta ja rukoili klakkaamatta pyhittäjäisien Sergein ja Hermanin apua. Valamon pyhät kuulivat rukoilijan anomuksen ja lopulta Evdokim pääsi rantaan ja pelastui.

Syksyllä 1850 Matvei Petrov oli tovereineen kalassa Laatokalla, kun nousi kova myrsky, eivätkä miehet päässeet pimenevässä illassa maihin. Yön tullen Matvei alkoi rukoilla pyhittäjiä Sergeitä ja Hermania ja lupasi tehdä puoli vuotta palkatonta työtä luostarissa, jos pelastuu. Pyhittäjät kuulivat hädänalaisen rukouksen, myrsky tyyntyi ja miehet rantautuivat Sortavalaan.

Pyhittäjä Johannes Valamolainen paransi Helsingissä rukouksillaan halvaantuneena olleen Natalia Karhun. Selvänäköisyydessään hän tunsi, että joku rukoilee läheisyydessä ja totesi sen kirjailija Tito Collianderille, jota oli saattamassa linja-autopysäkille. Colliander kysyi asiaa venäjää taitamattomalta naiselta, joka kulki heidän jäljessään. Hämmästyneenä nainen kertoi toistelleensa mielessään Jeesuksen rukousta.

Pyhittäjä Arseni Konevitsalainen karkotti rukouksillaan ja pyhitetyn veden vihmomisella Konevitsan saarella olevasta Hevoskivistä pahat henget, jotka pakenivat saaresta korppiparvena. Paikalliset asukkaat olivat pitäneet aiemmin saarta hevosten ja karjan laitumena ja syksyllä uhranneet kivellä hevosen, jotta karja varjeltuisi pahoilta hengiltä.

Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen esirukousten voimasta on useille lapsettomuudesta kärsineille tapahtunut ihme ja aviopari on saanut toivomaansa jälkikasvua. Andrei Antonov niminen lapsukainen sairastui ja hänen vanhempansa veivät poikaa eri lääkärin luo, mutta eivät saaneet apua. Kun vanhemmat kuuluivat pyhittäjä Aleksanterin pyhänjäännösten äärellä tapahtuneista ihmeistä, he veivät pojan Pyhän Kolminaisuuden luostariin, jossa rukoilivat kokonaisen viikon ja poika parani.

Pyhittäjä Trifon Petsamolainen ilmestyi Venäjän tsaari Feodorille unessa, kun hän joukkoineen oli piirittämässä ruotsalaisten valtaamaa Narvan kaupunkia. Ruotsalaiset olivat saaneet selville, minne tsaari oli leiriytynyt ja kuljettivat yöllä paikalle tykkejä. Tsaarin nukkuessa teltassa hänelle ilmestyi munkki, joka kehotti heti nousemaan ja lähtemään ulos. Tsaari tiedusteli munkin nimeä, ja tämä kertoi olevansa Trifon, jolle keisari oli lähettänyt avustusta. Herättyään tsaari meni ulos ja samassa ruotsalaiset avasivat tulen ja yksi tykinkuulista osui teltassa juuri siihen kohtaan missä tsaarin vuode sijaitsi.

Keille pyhittäjille on Suomessa omistettu kirkko tai rukoushuone?

Helsingin hiippakunnassa on Tapiolassa pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkko, Lohjalla Karjalan pyhittäjien ja valistajien kirkko, Loviisan hautausmaalla pyhittäjä Serafim Sarovilaisen kappeli, Hyvinkäällä Karjalan pyhittäjien ja valistajien kirkko ja Vilppulassa pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisten kirkko.

Karjalan hiippakunnassa on Valamon luostarissa pyhittäjäisien Sergei ja Herman Valamolaisten kirkko ja kaikkien Valamon pyhien kirkko sekä pyhittäjä Herman Alaskalaisen tsasouna, Koverossa pyhittäjä Herman Alaskalaisen tsasouna, Saarijärvellä pyhittäjä Arseni Konevitsalaisen tsasouna, Keiteleellä pyhittäjä Arseni Konevitsalaisen kirkko, Kaavilla pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen tsasouna, Nurmeksessa pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen tsasouna, Leppävirralla pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen tsasouna, Savonlinnassa pyhittäjä Serafim Sarovilaisen tsasouna, Mikkelissä pyhittäjä Serafim Sarovilaisen ja Polvijärvellä pyhittäjä Johannes Venäläisen tsasouna.

Oulun hiippakunnassa on Kajaanissa pyhittäjä Lasari Muromilaisen tsasouna, Kuhmossa Karjalan pyhittäjien ja valistajien kirkko, Nellimissä pyhittäjä Trifon Petsamolaisen kirkko, Sevetissä pyhittäjä Trifon Petsamolaisen kirkko, Tervolassa pyhittäjä Trifon Petsamolaisen tsasouna ja Lapualla pyhittäjä Serafim Sarovilaisen tsasouna.

Keiden pyhittäjien nimelle on Suomessa omistettu joku järjestö?

Suomessa on kaksi pyhittäjien nimiä kantavaa järjestöä: Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ry. sekä Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen seura ry.